

خردو، محمود، ۱۳۵۷.

لقاح مصنوعی در فقه اسلامی / نویسنده محمود خردو.

تهران: نشر احسان، ۱۳۹۲

فیفا

SBN: 978-964-356-970-9. ص. ۱۳۲

یادداشت: کتابنامه ص [۱۲۳] - ۱۳۱.

موضوع: تلقیح مصنوعی انسان (فقه)

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۲ خ ۸/۶/۱۹۸ BP

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۳۷۹

کتابخانه ملی ایران ۳۱۰۳۷۵۳

لقاح مصنوعی در فقه اسلامی

✦ مؤلف: محمود خردو

✦ ناشر: نشر احسان

✦ چاپخانه: مهارت

✦ نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۲

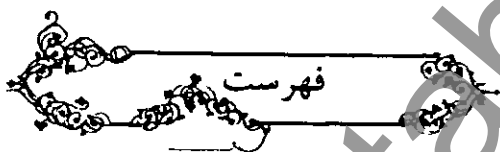
✦ تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

✦ قیمت: ۵۰۰۰ تومان

✦ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۵۶-۹۷۰-۹

فروشگاه:
تهران: ح. کتاب، روزیوی دانشگاه
مجموعه روزانه، شماره ۲۶
تلفن: ۶۶۸۲۲۰۴

۹	مقدمه
۱۳	فصل اول: موضوع شناسی
۱۵	بخش اول: ضرورت بکارگیری تکنیک‌های کلنی در تولید مثل انسان
		مبحث اول
۱۷	طلب فرزند غریزه‌ای مشروع
۱۸	طلب فرزند در قرآن کریم:
		مبحث دوم
۲۳	فیزیولوژی باروری و لقاح طبیعی
۲۳	عمل لقاح
۲۴	لقاح طبیعی و خارج رحمی دو مسیر برای حامله شدن
۲۵	شرایط لازم برای انجام لقاح طبیعی
		مبحث سوم
۲۶	عوامل مؤثر در ایجاد ناباروری
۲۶	پیش گفتار:
۲۷	تعریف نازائی:
۲۸	علل نازائی:

۳۳.....	بخش دوم: روشهای پیشرفته در درمان نازایی.....
	مبحث اول
۳۵.....	تعریف لقاح مصنوعی در لغت و اصطلاح.....
	مبحث دوم
۳۷.....	تاریخچه لقاح مصنوعی.....
۳۷.....	تاریخچه لقاح مصنوعی داخلی.....
۴۰.....	تاریخچه لقاح مصنوعی خارجی.....
	مبحث سوم
۴۳.....	روش های کمکی در تولید مثل انسان.....
۴۴.....	تلقیح اسپرم به داخل رحم (IUI) با استفاده از اسپرم همسر.....
۴۵.....	تلقیح اسپرم به داخل رحم با استفاده از اسپرم غیر از همسر.....
۴۵.....	لقاح خارج رحمی (IVF).....
۴۸.....	تلقیح نطفه به داخل لوله رحم (GIFT).....
۴۹.....	انتقال نطفه بارور شده به داخل لوله رحم (ZIFT).....
۴۹.....	تزریق اسپرم به داخل تخمک (ICSI).....
۵۱.....	فصل دوم: احکام فقهی مترتب بر لقاح مصنوعی.....
۵۳.....	بخش اول: احکام عمومی.....
	مبحث اول
۵۵.....	جایگاه تداوی در اسلام.....
	مبحث دوم
	موضع شریعت در استفاده از وسائل مستحدثه پزشکی و خصوصاً لقاح مصنوعی در
۵۷.....	درمان.....
	مبحث سوم
۶۹.....	آیا تلقیح مصنوعی مخالف مشیئت الهی است یا خیر؟.....
	مبحث چهارم
۷۳.....	حکم کشف عورت مراجعه کننده نزد پزشک معالج.....
۷۹.....	بخش دوم: احکام اختصاصی.....
	مبحث اول
۸۱.....	مشکلات جانبی لقاح مصنوعی داخلی.....

۸۳	مبحث دوم حکم لقاح مصنوعی داخلی
۹۹	مبحث سوم مشکلات جانبی لقاح مصنوعی خارجی
۱۰۱	مبحث چهارم حکم لقاح مصنوعی خارجی
۱۰۲	گروه اول: قائلین به جواز
۱۰۲	گروه دوم: مانعین
۱۱۰	فصل سوم: پیوستها
۱۱۲	الف: دیدگاه‌های مجامع فقهی اسلامی
۱۱۷	ب: دیدگاه‌های یهودیان درباره انقسام تلقیح، فوریه ۱۹۹۵ م
۱۱۹	ج: دیدگاه‌های مذاهب مسیحی
۱۲۲	فهرست منابع و مراجع:
۱۲۴	منابع فارسی
۱۲۶	منابع عربی

الحمد لله رب العالمين والسلام على رسوله الكريم وعلى آله
وصحبه أجمعين.

﴿سَرَّيْهِمْ ءَايَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَبَيِّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَّلَم
يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾ (الصلوات: ۵۳)

«بزودی نشانه‌های خود را در جهان هستی و نیز وجود خودشان به آنان
می‌نمایانیم، تا بدانند که خداوند حق است.»

با نگاهی گذرا به میزان پیشرفت‌ها و ترقی دانش بشری و تکامل خرد
انسانی در می‌یابیم که این فرموده خداوند براستی محقق گشته است. و
بشر امروز در هر لحظه از عمر خویش در پی کشف رمزی جدید از
رموز کتاب مفصل هستی و پرده برداشتن از گوشه تازه‌ای از تابلوی
زیبای آفرینش خداوندی است.

انسان امروز در پی آن است که با بهره‌گیری از امکانات سرشار طبیعت و نیروی حیرت آور عقل خویش گره‌های مشکلاتش را یکی پس از دیگری باز کند و بسوی رفاه و آسایش بیشتر گام بردارد.

قصه رنج فرزندان آدم از ناتوانی در تولید مثل و دستیابی به فرزند بر اثر نازایی قصه‌ای دیرینه اما تازه است که بسیاری از زنان و مردان را در طول تاریخ آزرده است و متأسفانه موجب از هم پاشیدگی نظام بسیاری خانواده‌ها شده است. و کتب ادبی و شعر پر از جملات و ابیاتی است که تأسف و تحسیر گوینده را از نداشتن فرزند باز می‌گویند.

یکی از مسائلی که امروز در جهان پزشکی بدیهی و معمول است و بحق می‌تواند گواهی بر تقدم و ترقی دانش بشری و نعمتی از نعمتهای بیکران الهی بر انسان باشد، لقاح مصنوعی و فرآیند تولید مثل انسان با بهره‌گیری از روشهای نوین است.

لقاح مصنوعی اهمیت ویژه‌ای دارد و بررسی آن از منظر فقه اسلامی و رسیدن به حکمی عادلانه در زمینه بکارگیری آن وظیفه مرد دین و نظریه پرداز اسلامی است که باید پا به پای این پیشرفت‌ها گام بردارد و با قانونمند نمودن و پیراستن این کشفیات از انحرافات و ناراستیها مدعای سازگاری دین با هر عصر و زمانه‌ای را اثبات کند. و بکوشد تا بندگان خدا در هر دوره‌ای بتوانند بطور صحیح از نعمات الهی بهره‌مند شوند.

اما در این زمینه ذکر این نکته لازم است که در مدارک شرعی (کتاب و سنت) نصی قطعی بر حکم فرآیند لقاح مصنوعی وجود ندارد و در پیشینه فقهی ما نیز جز موارد اندکی البته بطور محدود و مختصر به آن پرداخته نشده است. لذا مبحث لقاح مصنوعی کاملاً اجتهادی است و برای صدور حکم در مورد آن باید از قواعد کلی شریعت و عمومات وارده در کتاب و سنت و در نظر گرفتن مصالح کلی بندگان در معاش و

معاد بهره جست که البته این خود تحلیل و بررسی را اندکی مشکل و صدور حکم را کمی سخت می‌کند.

نگارنده در این رساله سعی کرده است ابتدا لقاح مصنوعی را از دیدگاه پزشکی مورد توجه قرار دهد و با بررسی عواملی که منجر به بهره‌گیری از آن می‌شوند، ضرورت بکارگیری این عمل را اثبات کند و در پی آن روشها و اسالیب گوناگونی را که پزشکان برای انجام این عمل بکار می‌برند بشکلی ساده و واضح شرح دهد تا تصویری کلی از موضوع و جوانب آن بدست آید.

پس از موجه نمایان استفاده از این عمل و ارائه تصویری کلی از آن که برای صدور حکم نیاز است به بیان جایگاه بکارگیری لقاح مصنوعی در شریعت اسلامی پرداخته و در پی آن بعضی از اشکالات و اعتراضات عمومی را که بر اصل انجام این عمل وارد است طرح و تحلیل نموده است و در آخر نیز با بهره‌گیری از تجربیات علما و دانشمندانی که در این زمینه به تحقیق پرداخته‌اند؛ لقاح مصنوعی را به دو بخش کلی داخلی و خارجی تقسیم نموده و هر کدام را به صورت‌های مجزا تفکیک کرده است و نهایت تلاش خود را بکار گرفته تا با تطابق هر صورت با نصوص شرعی و قواعد کلی مقرر در فقه و جمع‌بندی آیات و روایات و نیز نیم‌نگاهی به آرای دانشمندان معاصر و ذکر فتاوی‌های مجامع فقهی مختلف، در مورد هر صورت به حکمی قانع‌کننده دست یابد.

و با عنوان ذیل به بررسی این مسأله پرداخته است:

فصل اول: موضوع شناسی

بخش اول: ضرورت بکارگیری تکنیکهای کمکی در تولید مثل انسان

بخش دوم: روشهای پیشرفته در درمان نازایی

فصل دوم: احکام فقهی مترتب بر لقاح مصنوعی

بخش اول: احکام عمومی

بخش دوم: احکام اختصاصی

فصل سوم: پیوستها

در آخر بایسته و شایسته است از تلاشها و زحمات بی دریغ اساتید و بزرگان محبوب گروه فقه شافعی دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران بخصوص استاد ارجمند جناب آقای دکتر شیخ الاسلامی که زحمت راستی نگارنده در تهیه این پژوهش را پذیرفتند، و نیز جناب آقای دکتر مؤمنی که مشاور و مساعد نگارنده در تهیه این سطور بودند و در هر بار مرا به گرمی می پذیرفتند تشکر و قدردانی نمایم، و از خداوند برای همه ایشان طول عمر با عزت مسئلت دارم.

نیز جا دارد از تمام کسانی که در راه کتابت و ارائه این تحقیق مرا یاری نموده‌اند بویژه دوستانم در مدرسه عالی احمدیه اوز و همکاران و شاگردان عزیزم در مجتمع دینی خنج که رنج همراهی با من را در طول این مدت تحمل نمودند تا این کار به سرانجام برسد صمیمانه تقدیر و تجلیل کنم و خدای را خواهانم که از جانب من و از جانب اسلام و مسلمین به ایشان جزای خیر دهد.

﴿ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَى وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴾ (قصص: ۷۰)